

VAIKUTTAVUUTTA HANKINNOILLA

Lapin elinvoimaisuuden eväät!

Anna Tonteri, johtava asiantuntija, vaikuttavuusinvestoiminen

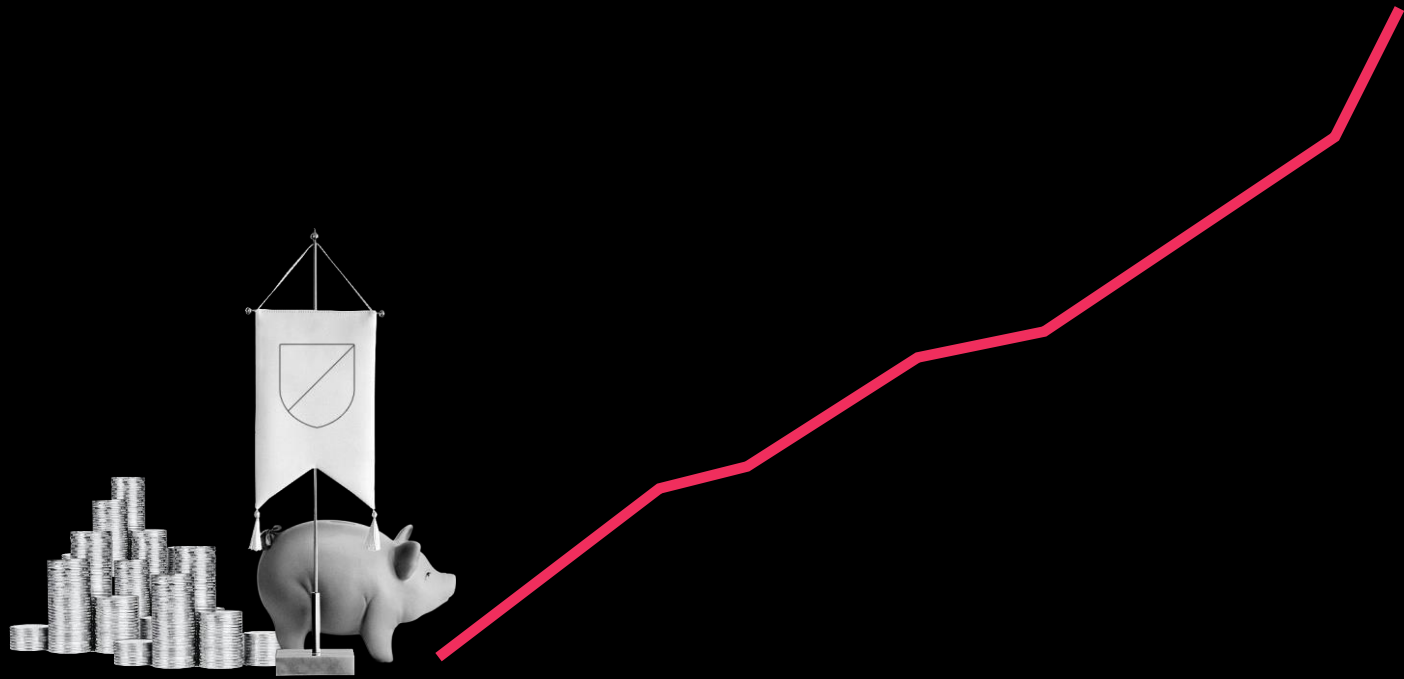
7.11.2018

SITRA

MITÄ HALUAMME TARJOTA ASUKKAILLEMME JA ASIAKKAILLEMME?

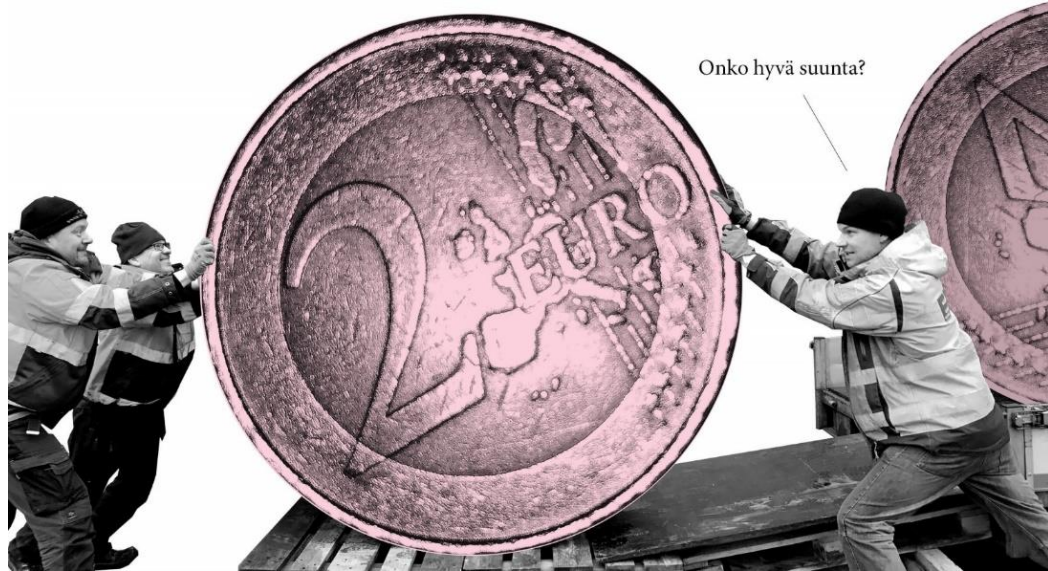
Tarjoammeko talvirenkaita vai turvallista liikkumista?
Luomme edellytyksiä ihmisen hyvinvoinnille ja onnelliselle elämälle?

Esimerkkejä kustannuksista (euroa/vuosi)

Huostaanotettu lapsi	<130 000 / hlö / kunta
Syrjäytynyt nuori	20 000
Ympäri vuorokautista hoivaa tarvitseva ikääntynyt	40 000
Alkoholihaitat	1 mrd. / yhteiskunta
Vähäinen fyysinen aktiivisuus, runsas istuminen ja huono kunto	3,2 – 7,5 mrd.
Sairauspoissaolot	3 - 4 mrd.
Tupakointi	1,5 mrd.
Diabetes (ml. tyypin 2 diabetes)	1 - 2 mrd.
Yksinäisyys jne.	...

Hyvinvoinnin nykyisen tason säilyttäminen ja parantaminen vaatii yhteiskunnalta uudenlaisia toimintatapoja ja resurssien tehokkaampaa käyttöä.

**VAIKUTTAVUUDEN HANKINTA ON YKSI
TYÖKALU HYVINVOINNIN JA
ELINVOIMAISUUDEN VAHVISTAMISEEN.**

**SIIRRYTÄÄN VAIKUTTAVUUDEN HANKINTAAN:
VALITAAN SUORITTEIDEN SIJASTA
MAKSUPERUSTEEKSI TULOKSET.**

”Eriarvoisuuden torjuminen ja vähentäminen edellyttävät vaikuttavia, poikkeihallinnollisia ja pitkäjänteisiä toimia ja panostusta ennaltaehkäisevään työhön. Nämä edellyttävät uudenlaisten rahoitusmallien kehittämistä julkisen sektorin normaalin budjettisuunnittelusyklin yli ulottuviin hankkeisiin...”

**– Juho Saaren johtaman, eriarvoisuutta
käsittävän työryhmän loppuraportti
(3/2018)**

Vaikuttavuusinvestoiminen

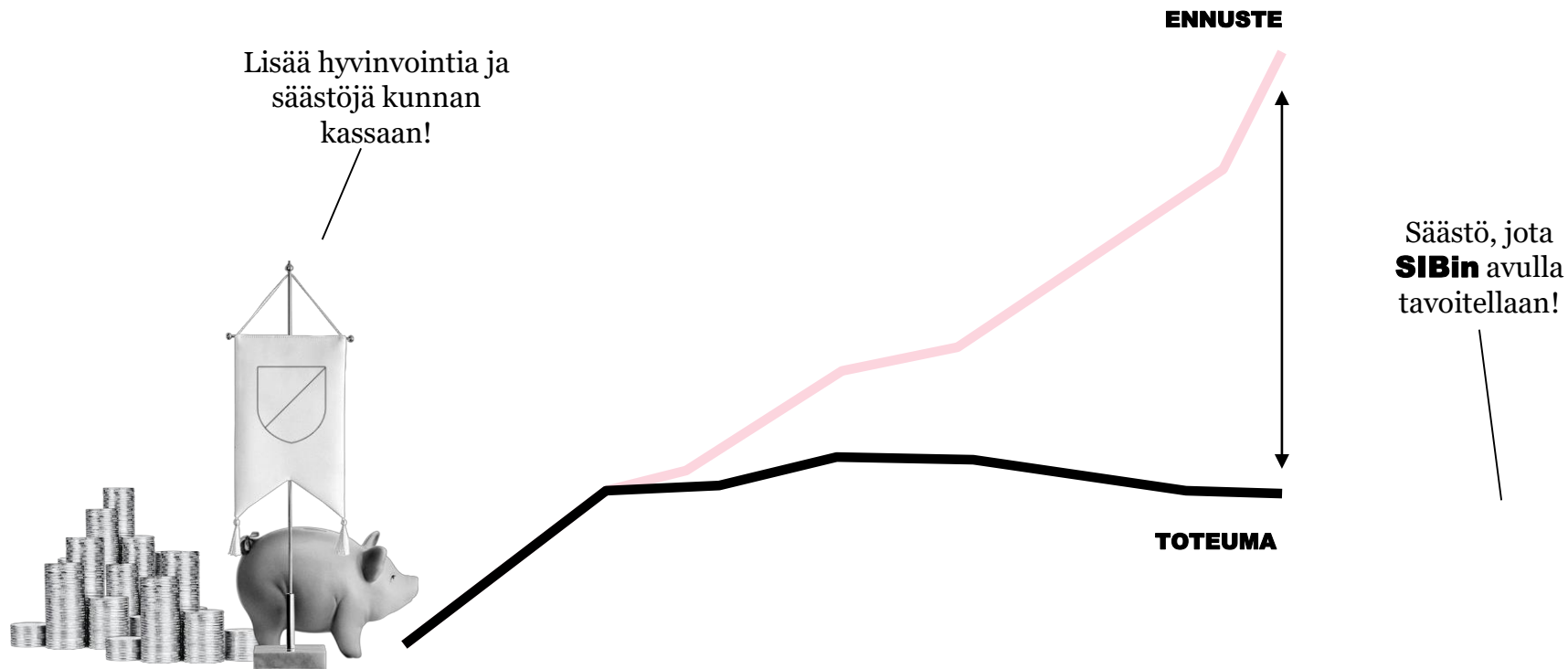
on yksityisen pääoman tietoista suuntaamista toimintaan, joka saa aikaan sekä taloudellista tuottoa että mitattavaa yhteiskunnallista hyötyä.

Tulosperusteinen rahoitussopimus (SIB)

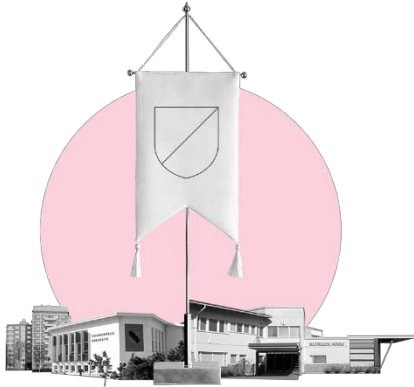
on vaikuttavuusinvestoimisen muoto, jossa kerätyt sijoitusvarat käytetään yhteisen tulostavoitteen saavuttamiseen.

Sijoittajat kantavat hankkeen taloudelliset riskit, ja julkinen sektori maksaa vain tuloksista.

**SIBin avulla voidaan
investoida
etupainotteisesti
ongelmien ehkäisyyn sekä
hyvinvoinnin lisäämiseen ja
hillitä samalla pitkän
aikavälin kustannuksia**

SIB-mallin keskeiset toimijat

Julkinen sektori
Maksaa saavutetuista
tuloksista

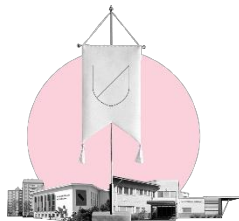

Sijoittaja
Raha hakee merkitystä

Palveluntarjoaja
Kilpailuetua vaikuttavuuden
todentamisesta

SIB-malli käytännössä

**Julkinen
sektori**

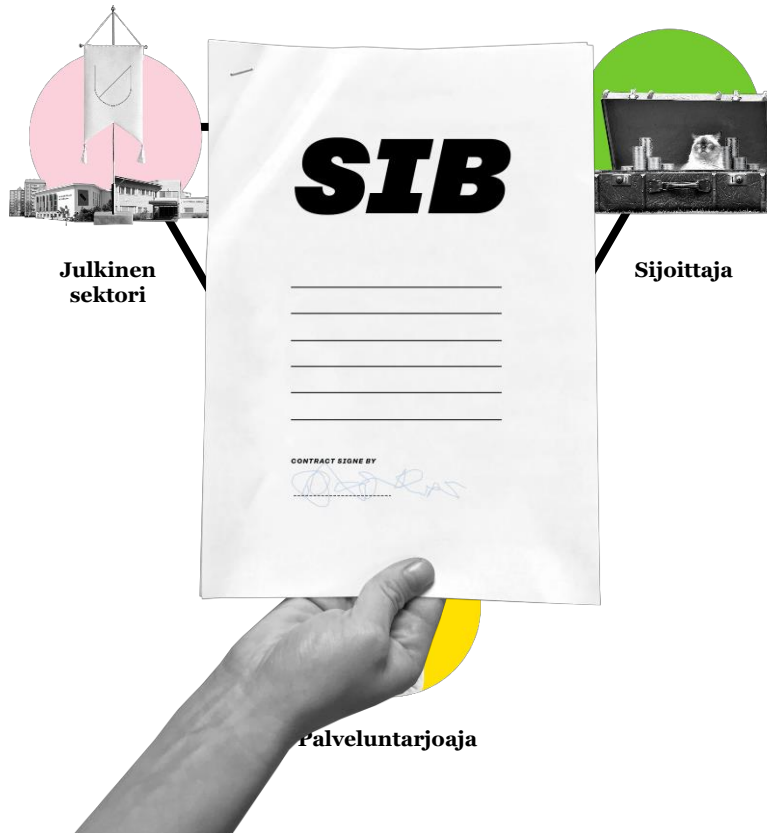

Sijoittaja

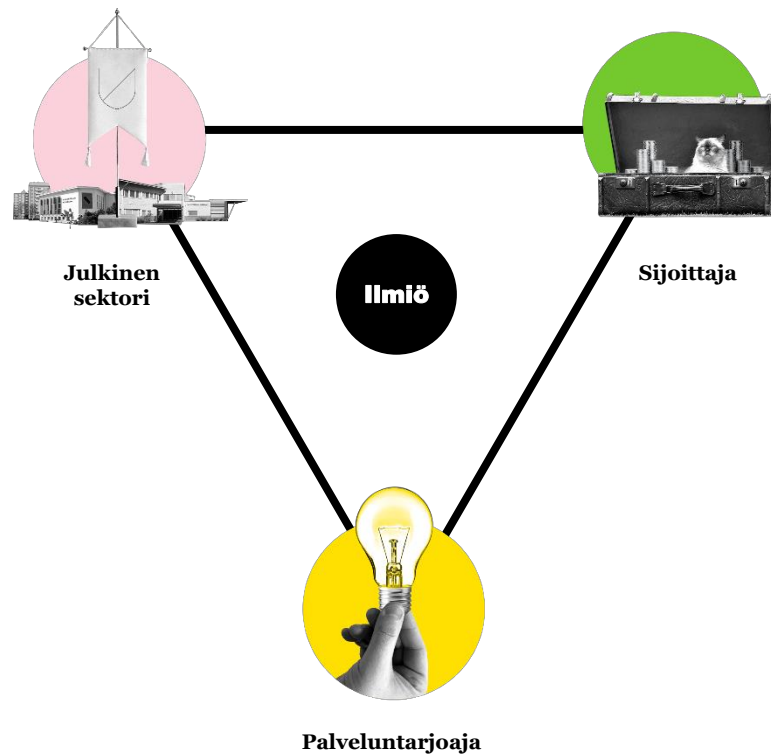

Palveluntarjoaja

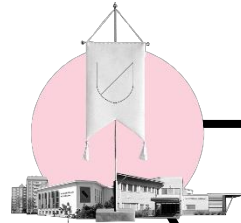
SIB-malli käytännössä

SIB-malli käytännössä

SIB-malli käytännössä

**Julkinen
sektori**

Sijoittaja

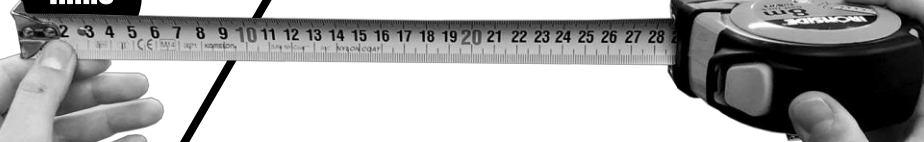

Iltmiö

Luntarjoaja

Köh-korot-köh.

ANNA CANTELL-FORSBOM

perhepalvelujen johtaja,
Vantaan kaupunki

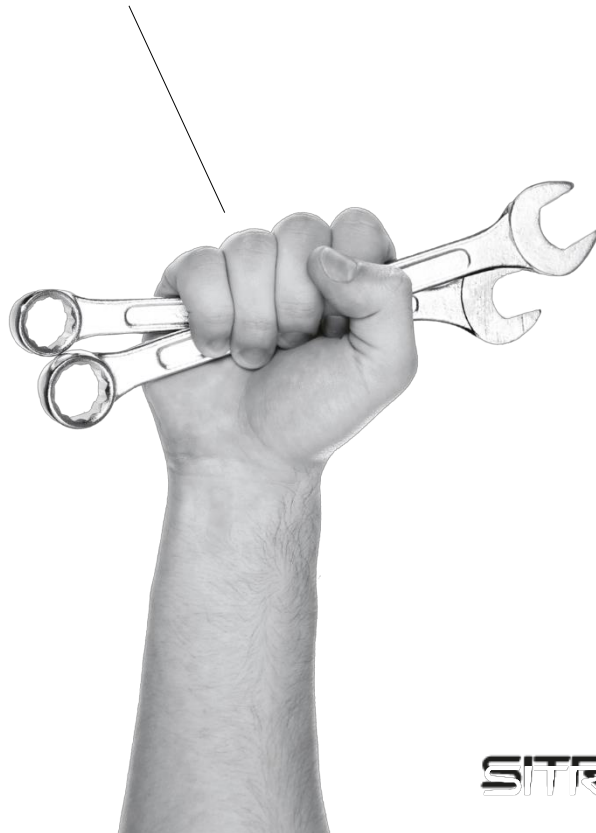

"SIB on kunnalle mahdollisuus kokeilla uudenlaisia palveluja ja investoida ehkäiseviin palveluihin, joihin muuten ei olisi varaa. Se myös pakottaa mittaamaan ja arvioimaan palveluiden vaikuttavuutta. Saamme näin kokemusta ketteristä kokeiluista, ja jatkossa voimme siirtää tällaisia uudenlaisia toimintamalleja osaksi omaa toimintaamme ja vuosittaista budjettiamme."

SIB NYT!

- Työhyvinvointi
 - Maahanmuuttajien nopea työllistyminen ja kotoutuminen
 - Lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvointi
 - Työllistyminen
 - Tyypin 2 diabeteksen ehkäisy
 - Ikääntyneiden itsenäinen toimintakyky
- + Ympäristönsuojelu (EIB)

SIB on työväline hyvinvoinnin edistämiseen!

Lapset-SIB Hämeenlinna: tavoite

- Tavoitteena estää nuorten syrjäytymistä etupainotteisesti.
- Tulostavoite: hankkeessa mukana olevat henkilöt ovat töissä tai koulutuksessa 18-vuotiaana.

Ostetaan vaikutuksia!

Lapset-SIB Hämeenlinna: toiminta

- Yksityisiltä sijoittajilta kerätyillä varoilla tarjotaan toimintaa riskiryhmään kuuluville lapsille ja perheille.

Panostetaan ehkäisevään toimintaan!

- Mikäli nämä lapset käyttävät vähemmän lastensuojelun palveluja kuin vastaavan profiilin omaavat muut lapset, kunta maksaa sijoittajille tulospalkkiona osan syntyneistä säästöistä.
- Kunta maksaa bonuksen, jos henkilö on töissä tai koulutuksessa 18-vuotiaana.
- Loppuosa säästöistä jää kunnalle taloudelliseksi hyödyksi.

Lapset-SIB / Hämeenlinna

Potentiaalisten
lasten kartoitus
esikouluiässä

Joukkueen kokoaminen
1. luokalla

Lapsella/nuorella vaikeaa:
Tukea elämänhallintaan,
oppimisvaikeuksiin,
koulunkäyntiin

Kasvattaja lapsen rinnalla

ALAKOULU

Kriisi perheessä:
psykologista tukea,
kotikäyntejä, perhetyötä

YLÄKOULU

Kasvattaja lapsen rinnalla

Kasvattaja nuoren rinnalla

TYÖPAIKKA/
OPISKELUPAIKKA

Tulevaisuutta etsimässä:
Tukea opiskelu- ja työpaikan
etsimiseen

TOIVEIKAS
TULEVAISUUS

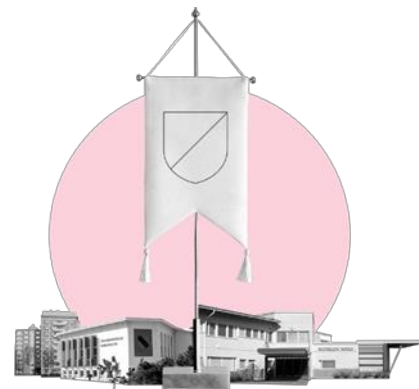

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

SIB: Hyödyt julkiselle sektorille

Kunnille, maakunnille ja valtiolle mahdollisuus

- ✓ ostaa vaikuttavuutta eli maksaa vain tuloksista
- ✓ saavuttaa taloudellista hyötyä, jos asetetut tavoitteet saavutetaan
- ✓ investoida edistävään ja ehkäisevään toimintaan
- ✓ täydentää omaa palvelutuotantoa yksityisen ja kolmannen sektorin osaamisella

SIB: Hyödyt palveluntarjoajalle

Yrityksille ja järjestöille mahdollisuus

- ✓ tuottaa palveluita tulosperusteisesti
- ✓ tehdä vaikuttavuudesta kilpailuetu
- ✓ kehittää liiketoimintaansa ja innovatiivisia ratkaisuja yhdessä muiden palveluntarjoajien ja julkisen sektorin kanssa
- ✓ skaalata toimivia ratkaisuja
- ✓ saada rahoitusta

VAIKUTTAVUUDEN HANKINNAN PERUSTANA MALLINTAMINEN

Mitä mallintaminen on?

” Evidence shows that people who think with models consistently outperform those who don’t”¹

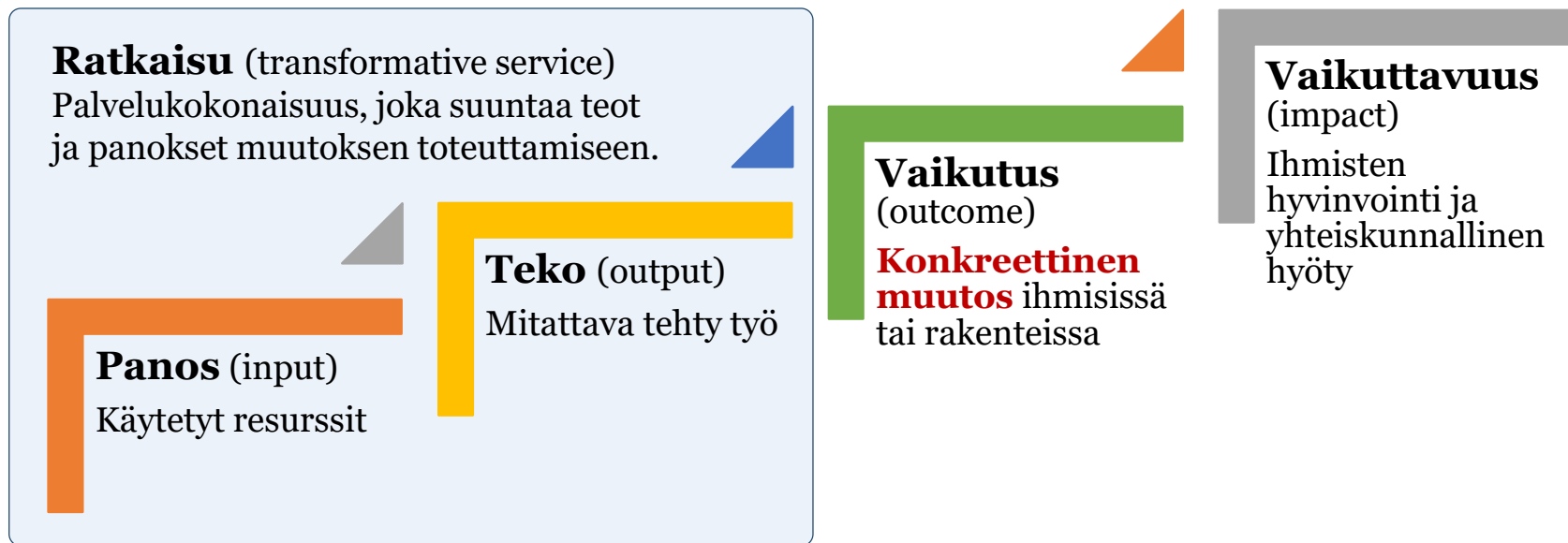
Mallintaminen auttaa

- järjestämään tietoa siten, että ymmärrys kohteena olevasta ilmiöstä lisääntyy
- tekemään tarkempia ennusteita tulevasta
- tekemään parempia päätöksiä ja strategioita

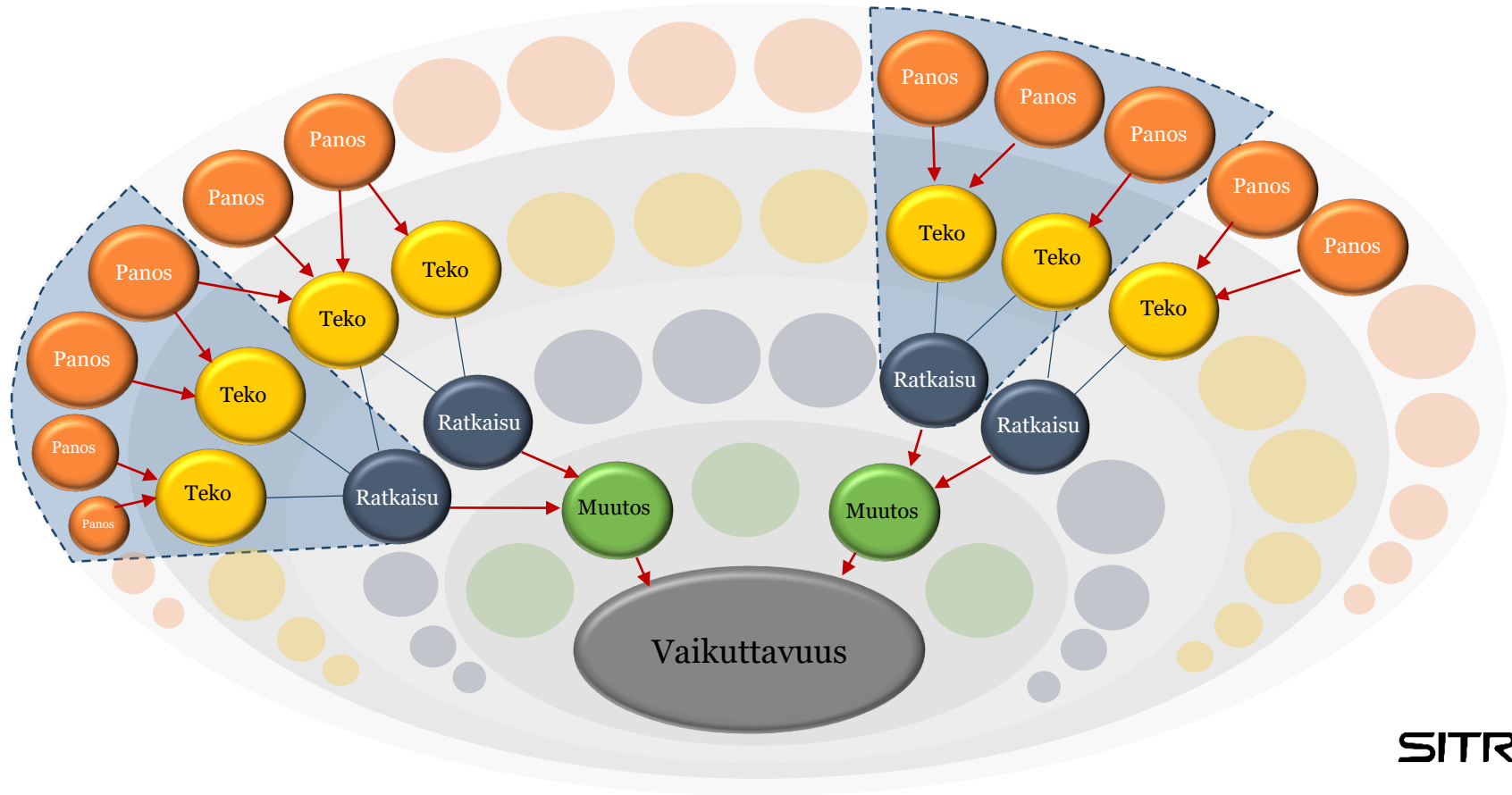
Mallintamisella tarkoitetaan

- ilmiötä esittävää yksinkertaistettua kuvausta
- kopioitavissa olevaa edustavaa kuvausta
- ilmiön kuvaamista valitusta keskeisestä näkökulmasta

Vaikutusketju *(The iooi method by Bertelsmann Stiftung)*

Vaikuttavuuden ekosysteemi

Vaikuttavuuden mallintaminen

VIESTIMME SIIS ON:

**VAIKUTTAVUUDEN HANKINTA ON YKSI
STRATEGINEN TYÖKALU HYVINVOINNIN JA
ELINVOIMAISUUDEN VAHVISTAMISEEN.**

MITÄ VOIN TEHDÄ HUOMENNA?

Arvioi nykyisiä hankintoja:

Onko selvää, mikä muuttuu hankinnalla? Miten hankinnat tukevat strategisten tavoitteiden saavuttamista?

Aseta tuleviin hankintoihin tulostavoite!

Mistä saan tukea? Mihin voin kertoa ideani?

Sitran oppaat verkossa:

- *Vaikuttavuuden hankinta* -käsikirja julkiselle sektorille
- *SIB-opas julkiselle sektorille*
- *Vaikuttavuuden askelmerkit* – työkaluja ja esimerkkejä palveluntuottajille

<https://www.sitra.fi/aiheet/vaikuttavuusinvestoiminen/>

Ota yhteyttä:

Anna Tonteri, anna.tonteri@sitra.fi, 050 325 0770

KEINO-OSAAMISKESKUS PALVELUKSESSASI

- Kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomainen osaamiskeskus KEINO on osa hallitusohjelman toteutusta. Toimintaa ohjaa ja rahoittaa työ- ja elinkeinoministeriö.
- **KEINO tukee ja auttaa julkisia hankkijoita** kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen kehittämisessä.

KEITÄ ME OLEMME?

Osaamiskeskus aloitti toimintansa 1. maaliskuuta 2018.

Osaamiskeskuksen muodostavat Motiva, Suomen Kuntaliitto, VTT, Business Finland, SYKE, Hansel, KL-Kuntahankinnat ja Sitra.

Päätavoitteet vuosille 2018-2021

- Lisätä kestävyystavoitetta ja innovatiivisuutta toteuttavia hankintoja Suomessa.
- Edistää julkisen hankinnan tunnistamista ja aktiivista käyttöä johtamisen välineenä.
- Auttaa hankintayksiköitä jakamaan avoimesti tietoa omista kokemuksistaan ja oppimaan toisiltaan.

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

